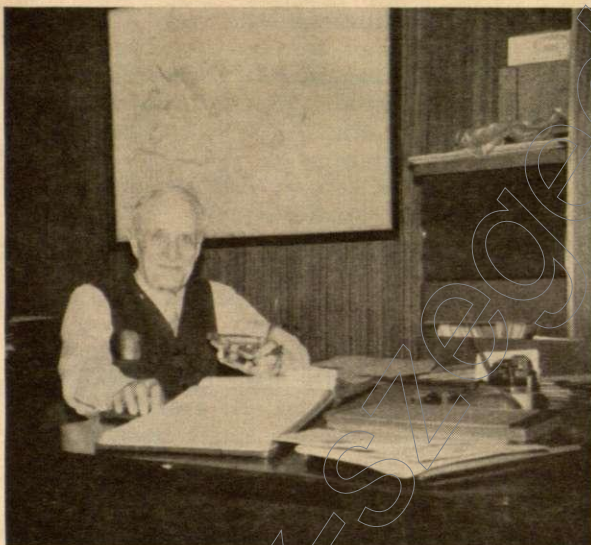

Kovács Nicholas

néhai Kovács Miklós utolsó fényképe íróasztalánál

Kovács Miklós

Az amerikai magyarságnak tömérdek olyan tagja van, aki nem szerepel a nyilvánosság előtt, hanem a maga szerény munkáját a saját körében, a nagyvilág előtt ismeretlenül, végzi. Kovács Miklós, az Amerikai Magyar Református Egyesület most elhunyt hivatalnoka, ilyen ember volt. Nagyszerű képviselője annak a kiháló félben lévő első nemzedéknek, amely a magyar élet alapjait lerakta az Egyesült Államokban.

Kovács Miklós nemcsak értékes, hanem érdekes ember is volt. A nyomdász mesterséget az apjától tanulta, akinek a felsőmagyarországi Rozsnyón magyar hetilapja volt, az első magyar lap azon a nagy területen. Amikor az öreg Kovács önállósította magát, a nyomdászat még ugynevezett kötött, vagy zárt ipar volt Magyarországon, ami azt jelentette, hogy önálló nyomdát csakis olyan szakemberek nyithattak, akik erre engedélyt kaptak és az engedélyért nehéz pénzeket fizettek. Az öreg Kovácsnak 5000 forintot kellett fizetnie. Most elhunyt barátunk sokat és érdekeset beszélt erről a régi magyar nyomdász világról, amelynek hagyományait ő is átvette: elsősorban a teljes szakértelmet s azután a lelkiismeretes, pontos munkateljesítményt.

Bár szakmájában elsorendü volt, Kovacs Miklós nem nyomdásznak született. Értette és szerette iparát, de bohém természetü, nyughatatlan fiu volt. Rozsnyón végezte el a gimnázium első négy osztályát s csak akkor állt be inasnak az apja nyomdájába. Az öreg Kovács ugyanis szigoruan ragaszkodott ahhoz, hogy inasnak legalább négy gimnáziumot végzett fiukat vett fel. A kisváros csendes élete lassunak tetszett az eleven vérü fiunak, aki világot akart látni. Csep-et sem tetszett neki a gondolat, hogy nemso-kára három esztendő t kell töltenie a katonaságnál; átrándult Amerikába, még mielőtt sorozásra került volna. Ez természetesen nem ment olyan

könnyen, katonaköteles fiatalemberről lévén szó. Másszóval: szökni kellett.

Sokszor élveztem jóizü elbeszélését, amikor ennek a kalandos utnak a részleteit mesélte és örökké sajnálom, hogy nem beszéltem rá a leírására, vagy nem irtam meg helyette magam. (Valamikor tervem volt, hogy jó csomó öreame-rikással elmondatom amerikai utja történetét és irok egy hosszú cikksorozatot "Hogy szöktem Amerikába?" címmel. Természetesen nem olyan emberek utját akartam megírni, akik bünügyi dolgok miatt léptek meg, hanem egyszerű, becsületes munkás emberekét, akiket egy vagy más ok miatt nem engedtek volna kivándorolni s akiknek szökni kellett. Sok ilyen érdekes történetet hallottam, amelyeknek összeírása érdekes adalék lett volna a magyar kivándorlás történetéhez.)

Mint kitünő szakember, Kovács Miklós itt is gyakorolta a szakmáját, magyar és amerikai nyomdákban egyaránt. Pittsburgh és környékének sok régi magyar lapja volt az ő munkája, mint az ott nyomott református lapok, Kalassay Sándor Pittsburghi Híradója, Kovács Kálmán Katolikus Zászlója s számos másik. Évekig dolgozott a pittsburghi magyar konzulátuson, majd áttért az életbiztosításra, melynek szintén elsőrendü szakembere lett a Metropolitan és más nagy társaságoknál. — Ebben a munkakörben

főleg Bethlehem, Pa.-ban dolgozott. Mint biztosítási szakembert hívta el a Református Egyesület, amikor tagszerzését modern alapokra fektette. Évekig dolgozott a pittsburghi és környéki kerületben, majd a központi iroda hivatalnokává lett. Itt érte utól a halál; egész nap dolgozott az irodában, bár már régebben betegeskedett. Sikertelenül hazaért otthonába, amelyre jogosan büszke volt s amelyet nagyon szeretett, de már nem tudott bemenni a házba. Az ajtó előtt összeesett. Bevitték, lefektették és percek múlva meghalt, anélkül, hogy beszélt volna.

Sokat tapasztalt, intelligens, jókedvű és ami a fő, jó ember volt. Amikor a hazaiak segítése tetőpontján állott s egyebet sem csináltunk, csak csomagokat pakoltunk, mindig megtárgyaltuk a problémákat. Egyetlen odaát élő nővérének családját segítette sok szeretettel és áldozattal s boldog volt, mikor a hálálkodó leveleket olvasta. Mindenki szerette, bár hirtelen természetű ember volt, akit kis dolgok is könnyen felpaprikáztak, ami azonban épen olyan gyorsan és nyomtalanul elmúlt, amint jött. Munkáját talán lehet pótolni az irodában, de egyéniségét nem. Ez mindig hiányozni fog mindazoknak, akik vele dolgoztak.

Abban, hogy országos magyar egyleteink évtizedekkel ezelőtt modern alapokra tértek át, Kovács Miklósnak is tekintélyes része volt, aki mint gyakorlati szakember, értékes szolgáltatásokat tett az átmeneti időszakban, főképpen a Református Egyesületnek.

Vasváry Ödön